

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben táshoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Terményraktárak.

A meddő politikai torzsalkodások kö-
 zepett soha sem méltatták kellő figye-
 lemre azon közgazdasági veszedelmeket,
 melyek a termelő gazdát környékezték
 ezer meg ezer oldalról.

Végre a mezőgazda helyzete felrázta
 a politikusokat ama lethargikus álomból,
 melylyel gazdasági mozgalmak iránt eddig-
 elé nem viseltek.

Az országos gazdasági egyesületek
 szövetségi gyűlésének fényes tanúsága
 szerint a főpolitikusok is helyben hagy-
 ták ama határozatot, hogy az ország
 különböző vidékein gabona közraktára-
 kat kell felállítani, mert a termelő gazda
 egyedüli védelmét ezen intézkedésekben
 látják biztosítva.

Beigazolt tapasztalat szerint a vasut-
 állomásoknál felállított terményraktár-
 rak évi forgalmának jelentősége helyes
 kezeléssel meglepő.

Föltétlenül biztosítja a szövetkezeli
 uton felállított terményraktár a gazdát
 terménye tisztességes értékesítéséről. Meg-
 menti azon kiadások és veszteségektől,
 amit ma, hogy többet ne mondjak, a
 közvetítő kereskedelem nyel el.

Biztosítja a gabona tisztességes árát.

amennyiben a terményraktárban elhelye-
 zett terményeit teljesen tetszése szerinti
 időben és körülmények között értéke-
 sitheti.

Felmenti a kényszereladásoktól, mert
 a terményraktárszövetkezet hitelszövet-
 kezettel egyesülten a gazda óhajára le-
 hető előleget ad a raktározott termé-
 nyekre. Ha figyelembe vesszük különö-
 sen e kisebb gazda helyzetét, akinek
 még ha takarékos spekulációval termé-
 nyei eladásával várni is szándékoznak
 jobb értékesíthetőségre, megfelelő magtár
 hiányában gyakran dohos és zsiszikes
 gabonát hoz piacra, amely föltétlenül
 elértéktelenedik, — valóságos áldás lesz
 a terményraktár, hol megfelelő állapot-
 ban bocsájthatja piacra jó minőségű tisz-
 tán kezelt terményeit.

Ha pedig kiterjedtebb látókörrrel te-
 kintünk szét a nemzetek gazdasági vi-
 szonyai között, azt tapasztaljuk, hogy
 mindig csak azon nemzetek emelkedtek
 világjelentőségben, amelyek a termelési
 erőforrásokat megtudták becsülni akár a
 mezőgazdasági termelés terén, akár ipari
 szempontból és azokat okosan fejleszteni
 képesek voltak.

Egy nemzet mindig csak akkor gya-
 rapodik és lesz a népek életében is je-

lentőségteljes, ha annak erőforrásai egész-
 séges alapon nyugszanak.

Mit ér az a sok meddő politika, a
 mely csekély értékű szóharc viharaiiban
 keresi a népek boldogulását, holott el-
 hagyja erőtlenedni, szegényedni az or-
 szág ama fentartó elemeit, amelyre fel-
 tétlenül támaszkodni utalva van.

Szemeink előtt láttuk a kis Porosz-
 országot Nagynémetországgá — világha-
 talommá fejlődni — oly hatalommá, a
 melyet ma figyelmen kívül senki sem
 hagyhat. De nem széthuzó, torzsalkodó
 üres politika tette nagygyá, hanem kon-
 szolidált gazdasági berendezkedése erő-
 sítette meg annyira, hogy határozatának,
 kijelentéseinek a nagy világpolitikában
 érvényt tud szerezni saját lábán állva,
 saját erejére támaszkodva. Mert csak
 az az ország lehet erős, amelynek a
 gazdasági politikája egészséges.

Kaczvinsky Andor.

Ki lesz az igazságügyi államtitkár.

Egy esti lap értesítése szerint Székely Fe-
 renc igazságügyi miniszter Issekutz Gyula
 képviselőt akarja államtitkárrá kineveztetni.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A papa háztartást vezet.

Irta: Leon Xanrov. Fordította: Zoltán Vilmos.

Kedves Barátnőm!

Egy héttel ezelőtt ön Sevillába utazott a
 nagybátyjával, hogy a karácsonyhét ünnepe-
 seit megnézzék. Nem tudom, hogy jutott önnek
 eszébe ez az utazás és azt sem tudom meg-
 érteni, hogyan egygyezhettem bele, hogy ön
 elmenjen. Nem gondolja, hogy sokkal jobban
 teszi, ha itthon marad?

Ami a nagybátyját illeti, hát ezeknek a
 festőknek mindnek különös gondolatjaik van-
 nak; ők csodákkal mesélik tele az ember fejét.
 Én ugyan nem bánom, ha a világ minden
 festője Sevillába megy tanulmányra, de hogy
 te is, az anya is, itt tudod hagyni a házat,
 gyermekeidet és minden terhet a vállamra
 raksz? . . . A Grachusok anyja bizony nem
 tette volna ezt meg, Kernélia! Mirt apának és
 férjnek ugyanis megvannak a magam nagy és
 súlyos kötelességei s ha komoly szolgálatomat
 otthagynak, a külügyminisztériumból alaposan
 kimerülve hazajövök, kissé rosszul esik, hogy

a helyett, hogy a tejemet egy kis csöndes
 whist-játékkal feltrissitsem, a cseléd háztartási
 könyvét kell átnéznem, vagy a fiadra kell fel-
 ügyelnem.

Micsoda könyvek! Micsoda fiuk!

Ez a leány, akinek kiváló erényét te any-
 nyira feldicsérted mindig és a kinek bérét ne-
 kem minden esztendőben fel kellett emelnem
 a konyhapénz megcsónkolt sának jövedelmező,
 de lelkiismeretlen iparágát olyan szenvedély-
 lyel üzi, hogy az már igazán felháborító. Meg
 is kellett vállnom tőle egy botrány követke-
 zésében, a melyről ime rögtön be is szá-
 molok.

Ami a fiadat illeti, egyenesen megoldha-
 tatlan rejtély előttem, hogy ez a gyermek haj-
 landóság és viselkedés dolgában mennyire el-
 tér tőlem. Lehet, hogy azoknak a sajnálatos
 példákra kell tulajdonítanom ezt, a melyeket
 nagybátyád mutatott, a kit mindenáron keresz-
 t-apának akartál. Mindazonáltal még sem tudom
 megérteni, hogy egy fickó, a kinek mégis in-
 teligensnek kellene lenni, hiszen az én fiam
 is tizenegyedik esztendjéig élt, inkább hallgat
 egy bolond művésznek nevelésére képtelen-
 ségeire és ostobaságaira, mint a kötelesség bölcs
 tanácsaira és nagy példaadásaira, melyeket az
 ókor íróiból szakadatlanul meritek számára.

A mióta elmentél, ez a gyerek — enyhén

szólva — bárgyuvá tesz. Ha hazájön az isko-
 lából, odaáll nap-nap után a könyves boltok
 kirakatai elé és bámulja az illusztrált folyóira-
 tokat, a melyeket nagybátyád rajzol. Ezen-
 közben pedig várom kell az ebédet, míg ez
 a semmirevaló rászánja magát, hogy hazajöj-
 jön. Ha aztán megjön végre, felfordítja a házat,
 kalimpál a zongorán és rettenetes dolgokat
 ver ki rajta, ugynevezett modern darabokat.

Ha aztán lecsapom a zongora födelét,
 akkor a konyhába megy és a szolgálat bosz-
 szantja. Ha beszélgetni próbálok vele, csak
 valami nevetséges fecsegés kerül ki belőle és
 hozzá még olyan nyelven beszél, hogy a hall-
 hatatlan klasszikusok bizonyosan megfordul-
 nak sirjukban. Száz szónak is egy a vége,
 hiába kutatom ebben a fiatal lélekben azokat
 a nyugodt és jelentékeny gondolatokat a melyek-
 nek fellobbanását olyan gyönyörűséggel látnám
 benne. És tesz egyebet, mint ostobán élcelődik
 tanítóiról és egyedüli mintaképei, a kikért lel-
 kesedik — pirulok, hogy le kell írnom ön-
 nek — a színészek! Igen, asszonyom, a clown-
 ok, a bohócok, a komédiások, ez a népség,
 a melyet azért tisztelnék, hogy a közönséget
 megnevetesse, ez az ön fiának az ideálja.

De még gonoszabbat is cselekedtet, asszo-
 nyom, olya t, a min tehér hajszálaim elpirul-
 nak! Volt annyi szemérmertenség benne, hogy

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t.
 hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bár-
 mikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem
 révén abban a helyzetben vagyok, hogy a
 versenyt felvehetem a fővárossal is.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete
 NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
 TELEFON 130. TELEFON 130.

Küldöttségek a főispánnál.

Miskolczi Ferenc főispánnál tegnap valószínű küldöttségijárás volt a tegnapi nap folyamán 37 deputációt fogadott a főispán.

Az üdvözlésekről a következőkben számolunk be.

A tegnapi küldöttségek fogadások sorát a római katolikus papság nyitotta meg, melyet dr. Vučkics Gyula esperes plébános vezetett. Vučkics Gyula üdvözlő beszédében rámutatott arra, hogy a főispán nemcsak a kormány képviselője, az állami hatalom végrehajtója s a törvény és rend őre, hanem egyúttal hivatott irányítója s a hatalom részéről támogatója a kulturális, társadalmi, közgazdasági és jótékonyági intézményeknek. Ezen a téren működik a papság is, terjesztve a ker. civilizáció áldásait. E munkájukhoz kéri a főispán jóakaratu támogatását.

A lelkes beszédet Miskolczi szívélyesen köszönte meg.

Nagyon szépen köszönöm és igen bensőleg hatott rám — ugymond — a római katolikus papság küldöttségének üdvözlése. Abban a reményben vagyok, hogy a római katolikus papság minden egyes tagja abban a felfogásban él, hogy a gondjaira bízott hívek a legnagyobb egyetértésben éljenek a más felekezeti hívekkel.

Ismerem a katolikus egyház hivatását, tudom, hogy milyen alapokon működik és meg vagyok győződve róla, hogy hivatását úgy mint eddig a jövőben is a legnagyobb szeretettel fogja betölteni. Nagyon köszönöm a felajánlott támogatásokat, amit én viszont megígérek. Remélem, hogy az a viszony, mely alispánságom alatt a római katolikus papság és köztem fennállott csak erősödni fog.

Ezután a küldöttség tagjaitól szívélye-

sen bucsuzott el a főispán, akit lelkesen megéljenztek.

A következő küldöttség a görög katolikus papságé volt, melyet Gencz János esperes vezetett. Az esperes meleg szavakkal üdvözölte a főispánt, aki ugyanígy köszönte meg az üdvözlést. A főispán beszédében hangsúlyozta, hogy a vallásosságnak karöltve kell járni a hazafisággal, amely, hogy be fog következni arról meg van győződve.

A görög katolikusok után a református egyházmegye tisztelt Sulyok István esperes vezetésével. Sulyok üdvözlését a főispán megköszönte és hasonlóképpen azon meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a vallásosságot együtt fogják ápolni a hazafisággal.

Ezután a görög keletiek nevében Mangra Vazul tisztelt a főispánál.

Az ágostai ref. egyház Materny Lajos vezetésével tisztelt akinek kijelentette a főispán, hogy mindenkor támogatásukra lesz.

A következő deputáció az orth. izraelita hitfelekezet volt, melyet Ullmann Sándor vezetett.

A küldöttség üdvözlése után a főispán kijelentette, hogy ő felekezeti különbséget nem ismer, egyenlő mértékkel fog mérni minden felekezettel szemben.

Az ügyvédi kamara dr. Várady Zsigmondal élén tisztelt és felajánlotta támogatását, amit viszont kért. A főispán a felajánlott támogatást örömmel fogadta s viszont támogatást ígért.

A neolog hitközség küldöttségét dr. Perczel Adolf vezette, aki egész nagy beszéddel üdvözölte a főispánt. Beszédében a főispán demokratikus nézeteire támaszkodva kérte támogatását.

A főispán a beszédre kijelentette, hogy ha az ő demokratikus eljárásaira hivatkoznak, úgy kiállíthatják felőle a bizonyítványt, mert ő min-

denkivel szemben egyforma, ő nem tesz kivételt senkivel. Támogatását megígérve bucsuzott el a küldöttségtől.

A következő küldöttséget Ditrich vezérőrnagy vezette. Vezetésével megjelent a hadsereg minden válfajának a képviselője. A kistermet teljesen megtöltötte a diszruhás tisztikar. A vezérőrnagy német beszédben üdvözölte Miskolcziyt, akitől a polgárság és katonaság közti jó viszony istápolását kérte.

Az üdvözlésre a főispán magyarul válaszolt és megígérte, hogy arra fog törekedni, miszerint a polgárság és a katonaság között eddig fennállott jó viszony mindjobban erősítsék.

A főgimnáziumi tanárikarát Novotny S. Alfonz igazgató vezette, akinek üdvözlésére a főispán meleg szavakkal válaszolt.

A Biharmegyei Magyar Közművelődési Egyesület Huzella Gyula ügyvezető alelnök vezetésével mellettt tisztelt. A küldöttségben résztvettek többek között Fetser Antal, Mezey Mihály, dr. Molnár Imréné, Grunwald Henrikné, Rechtené B. Zsófia stb. Az illusztris deputációnak Miskolczi Ferenc főispán megígérte, hogy minden tekintetben támogatására lesz az egyesületnek, mert a kultúra terjesztését mindenképp helyezi.

Ezután a pénzügyi tisztikar Papp Miklós, a királyi ügyészség dr. Baróthy Pál, a Kereskedelmi Csarnok és iskola dr. Hoványi Géza, a posta hivatal Siket Traján, a vasuti tisztikar Petrács István, a Népművelési egyesület és tanfelügyelőséget Vasady Lajos, az általános tanító egyesület Nagy Imre, a kulturmérnöki hivatal Varró Domokos, a főreáliskola Gedeon Alajos igazgató, a honvéd egylet Amánt Béla, a nagyváradi villamos vasut r.-t Zsmazsenka Ernő, az erdőfelügyelőség Kolosi Béla, az erdőhivatal Rónay Antal, a Kereskedelmi és Iparkamara Huzella Gyula, az Orvos és gyógyszerész egyesület dr. Konrád Márk, az állatorvosok

nyilvánosan fellépjen a Chatelet színházban. Hallgassa meg, hogyan jöttem rá a dologra.

Néhány nappal ezelőtt nyolc órakor este azt mondta nekem:

— Oh milyen fáradt vagyok, lefekszem!

Mint hogy addig le kellett mondanom az ebéd után való sziesztámról, olyan botrányokat csinált mindig, — magam biztattam, hogy pihenje ki magát és megelégedtem azzal, hogy később bejött a szobájába és megnéztem, hogy csakugyan alszik-e. Ott láttam az alakját az ágyban fekve s mert olyan nyugodtan aludt, lábujjhegyen mentem ki a szobából, a nélkül, hogy csak a legkisebb gyanum támadt volna.

Tegnap este éppen a szobába vonult vissza, én azonban még nem aludtam el, a mikor a szalomból valami neszt hallottam. Mintha valaki csuszva nemt volna, majd jobbra igyekezett térni, aztán hallottam, a mint az előszoba ajtaja becsukódott. Azt hittem, hogy valami tolvaj siklott talán be, azért behívtam a szolgát, de ez a perszóna megzavarodott arccal állította, hogy senki sem ment ki.

Gyanakodva mentem be fiam szobájába. Ott feküdt az ágyában mély álomban. Odamentem hozzá és vállára ütöttem, de nem mozdult. Felemeltem a takarót és tudja-e, hogy mit találtam az elfajult fiunak a helyén? Egy szalmával kitömött bábót, asszonyom, egy bábót, a melynek még hálósapkát is nyomott szemtelenül a fejébe.

Jogos felháborodásomtól elragadtatva kiszedtem a teljes valót a szolgáloból. Ez a leány a legdurvább módon visszaélt a türelmemmel, minden este odaadta az ön fiának a kulcsát és az — nevem örököse — esténként fellépett a Chatelet színházban egy lát-

ványos darabban mint statisztá . . . Mindjárt kocsiba ugrottam, mely néhány pillanat alatt a színházhoz röpitett. Ott meg kellett vesztegetnem s portást, hogy a kulisszák közé juthassak. Az ember úgy tett, mintha nem hinne jövetelemnek a céljában és bizalmasan mondogatta:

— Ah, menjen, maga biztosan a kis balletlányok kedvéért jött, csak hogy most nem beszélhet velük, mert a színpadon vannak.

Végre ott lehettem. Először hosszú folyosón tévelyegtem, a hol lépten-nyomon kiálló férfiak és nők lökdösik az embert. De azért legyőztem utálatomat; mind beljebb és beljebb jutottam és kerestem a fiamat. Végre betaszítottam egy vasajtót és egy vásznakkal határolt helyiségbe jutottam. Egytelől zene és hallatlan lármá hangjai jutottak hozzám.

Valami kijáratot kerestem, de ekkor egy rosszul öltözött ur rámörmedt, hogy mi keresni valóm van a színpadon. A színpadon voltam! Még egy pillanatot és én, Jules Prudhomme, külügyminisztérium hivatalfőnöke, ott állottam a közönség előtt a Chatelet színház színpadán, kétszáz táncosnő között. Még most is borzongok, ha rá gondolok.

Végül elmondtam a helyzetemet annak az urnak, aki rendező volt és megkértem, hogy szakítsa félbe az előadást és rögtön adja ki a fiamot. Az az ember a szemem közé nevetett és kijelentette először, hogy nem ismeri a fiamat. Ami megtehető érttem, az anyyi, hogy megvárhatom a felvonás végét, akkor aztán felvonultatja előttem a statisztákat, válogassam majd ki közülük a csemetémet.

Végre befajezték a felvonást és az egész társaság elvonult előttem. Elvonultak mind, de az én fiamot még sem találtam meg. Már-már azt hittem, hogy a semmirekellő észrevett és

jogos haragom elől megszökött, hát egyszerre nagy zivajt hallok a fejem fölött. Feltekintek, hát mit látok a magasban. Vagy husz majmot, a melyek kötelekkel voltak megerősítve és most azért kiabáltak, hogy bocsássák le őket.

— Bizonyosan ezek között van, kiáltott fel a rendező és rögtön kiadtam a parancsot, hogy bocsássák le a majmokat.

Abban a pillanatban az egyik meg akart szökni, belekapaszkodva mindenféle kötelekbe és fadarabokba, rá sem hederítve ivásomra és a rendező szitkozódásaira. Egy színházi munkás volt oly szives és utánavetve magát, előhozta. És ugyan mit gondol, kit ismertem én meg ebben az ordító és tomboló majomban, a mikor a maszkját levették?

Az ön fiát, asszonyom, az ön tulajdon fiát, a ki állítólag az Isten képére van teremtvé és nem átalotta, hogy az egyik legneveletlenebb állatig lesüljedjen.

Azon mód, a hogy volt, kosztümöstől vittem haza, oly élethű benne, hogy a portás nem akarta felbocsátani a lépcsőn. Meghagytam hogy ezt a nevetséges ruházatot, melyet ön maga választott, addig le ne vesse, a míg ön vissza nem tér, mert önnek saját szemével kell látnia az ő keresztapja, az ön híres nagybátyja hamis eszméinek eredményét.

Legyen kegyes és jöjjön haza minél előbb, mert tegnap óta nincs cselédem és magamnak kell ellátnom a háztartást és a konyhát. Az ön fia magtagad minden segítséget, azt mondja, hogy a majmok sohasem dolgoznak.

Az ön hű férje,
JULES PRUDHOMME.

Utóirat. Felhatalmazom önt, hogy ezt a levelet a nagybátyjának is megmutatssa.

kara Kanta Jenő, a Bihar körözsvölgyi takarékpénztár Bérczy Imre vezetésével tisztelegtek.

A Biharmegyei nőegylet báró Gerliczy Ferencné vezetésével jelent meg. A főispán a küldöttséget szívélyesen fogadta s kedvesen jegyezte meg: »A nőegylet és gróf Kornis Luiza az egy.«

A küldöttség fogadások délután 2 órakor értek véget.

A politikai helyzet.

Az országgyűlés elnökei megkapták már a miniszterelnöktől a hivatalos értesítést az országgyűlésnek hétfőre és keddre való összehívása ügyében. A keddi már nem a parlament épületében lesz megtartva, hanem a királyi várpalotában, ahová már csak azért jönnek majd össze a törvényhozók, hogy meghallgassák az országgyűlés feloszlását s elvihessék küldöiknek a király szokásos üdvözlését.

A képviselőház összehívása.

Gál Sándor, a képviselőház elnöke ma délelőtt vette kézhez a miniszterelnök átiratát, amelyben tudomására adja, hogy a király a március huszonegyedikéig elnapolt országgyűlést huszonegyedikére összehívta, valamint azt is, hogy huszonkettedikén délelőtt a király képviselőházban József főherceg a budai várpalotában trónbeszéddel feloszlatta az országgyűlést. Az átirathoz a miniszterelnök csatolta az összehívásról és a József főherceg megbízásáról szóló királyi leiratokat, míg a feloszlató királyi leiratot a miniszterelnök a képviselőház keddi ülésén fogja átnyújtani. A miniszterelnök átirata alapján a képviselőház elnöke ma intézkedett, hogy a képviselőház hétfőn délelőttre ülésre hívassék össze. Az ülés délelőtt tíz órakor kezdődik és napirendjére elnöki előterjesztések és egy kegyelmes királyi kézirat felolvasását tűzte ki az elnök. Ennek a királyi kéziratnak a kapcsán fogja a függetlenségi párt kitejteni álláspontját s a párt szónoka határozati javaslatot fog benyújtani, amelyben tiltakozik a képviselőháznak ex lexben való törvénytelen feloszlata ellen, törvénytelennek mondja a bosnyák alkotmánynak a képviselőháznak tiltó határozata ellenére történt életbeléptetését. A határozati javaslat azt is ki fogja mondani, hogy a képviselőház nem megy el a trónbeszéd felolvasására, hanem kívánja, hogy a két ház együttes ülése a kupolacsarnokban történjék meg. Az ülés végén Hódy Gyula és Szmercsányi György fogják előterjeszteni sürgős interpellációjukat.

Mint a »Bud. Tudósító« jelenti, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök Gál Sándor dr.-hoz, a képviselőház elnökéhez, tegnap levelet intézett, melyben közli, hogy ő császári és apostoli királyi felségétől az országgyűléshez intézett legkegyelmesebb királyi kézirat érkezett, amelynek kihirdetése végett kéri a magyar országgyűlés képviselőházának e hó 21-ikére való összehívását. Gál Sándor dr., a képviselőház elnöke intézkedett, hogy a képviselőház hétfőn délelőtt 10 órára egybehívassék. A miniszterelnök leveléhez a királyi kézirat lepecsételt borítékban mellékelve volt.

A trónbeszéd.

A trónbeszéd felolvasására külön ceremóniákat állapított meg a bécsi szertartásmester, mert az eddigi szabályok azon alapultak, hogy a feloszlást maga a király végzi. Így a zászlósorak nem fogják vinni a királyi jelvényeket,

az apostoli kereszt vivője is hiányozni fog s a zászlósorak a főrendek között fognak helyet foglalni. Hiányozni fog azonban a képviselőház legnagyobb része is, mert a harminckilenc Khuen-párti, a harminc néppárti, a huszonegy nemzetiségi és a harmincegy horvát képviselőn kívül, akik közül összesen tizen százan fognak megjelenni, a többiek nem fognak elmenni.

A trónbeszéd igen rövid lesz, semmiféle visszapillantást nem fog vetni az országgyűlés munkájára és tartózkodni fog minden politikai nyilatkozattól. Csupán azt fogja mondani, hogy az országgyűlést egy évvel mandátumának lejártá előtt fel kellett oszlatni, mert a törvényhozás mérvado tényezői között nem volt meg a kellő egyetértés. De azért végül mégis köszönetet mond a király az eddigi munkálkodásért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház elnöksége ma intézkedett, hogy a főrendiház hétfőn délután négy órára ülésre hívassék össze. Az ülés tárgya az elnöki előterjesztéseken kívül egy kegyelmes királyi kézirat kihirdetése.

A munkapárt jelöltjei.

Husvét vasárnapján teszik közzé a nemzeti munkapárt képviselőjelöltjeinek névsorát, amely kinos meglepetéssel fog szolgálni azoknak, akik a kerületekben önmagukat tarták félhivatalos jelöltekül. A kerületközi bizottságok, amelyek a jelöltek személyéről döntenek, néhány nap múltán befejezik működésüket s jelentéseik alapján lesz összeállítva a jelölt-sorozólajstrom. Különben az egész ország el van árasztva hangulattapogatódzókkal, akik jelentéseikre elárasztják a választás vezetésére s szervezett központi és vármegyei bizottságot Miniszterjelöltet a főváros egyetlen kerülete kap. A Belváros. A nyolcadik kerület kérte ugyan Zichy János gróft, de nem kapta meg, mert Zichy gróf nevével püspöki székhelyt a karnak hódítani. A többi miniszternek is ugyanevezett »küzdő« kerületet szántak.

Zichy János képviselői lemondása.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter levelet írt Gál Sándor dr.-hoz, a képviselőház elnökéhez, amelyben vallás- és közoktatásügyi miniszterré történt kinevezetése után, hivatkozással az összeférhetetlenségi törvényre, az 1901. évi XXVI. törvény 23. § a értelmében a nagybajom-szabadbárándi kerület mandátumáról való lemondását bejelenti.

Tisza Ugrán lépföl.

Tisza István gróf a tegnapi főispáni installációs lakoma után késő estig tartózkodott a kaszinóban és meglátta Markovics Károly csé-fai főszolgabíró eléje sietett mondván:

»Van szerencsém bemutatkozni, mint az ugrai kerület képviselőjelöltje.«

»Komolyan fellép, kegyelmes uram?«

»A lehető legkomolyabban« — volt Tisza István válasza.

Tisza fellépése következtében megválasztása egyhangú lesz. A munkapárti programmal jelölt Schwartz földbirtokos viszszafelelt.

Wekerle mandátuma.

Egy mai reggeli lap azt írja, hogy a nemzeti munkapártban tegnap este elterjedt hírek szerint Wekerle Sándor volt miniszterelnök Temesváron nem lép fel s hogy egyáltalán

nem szándékozik többé képviselői megbízatást vállalni. A Budapesti Tudósító ezzel szemben illetékes helyen arról értesül, hogy Wekerle Sándor dr. a mandátumvállalás dolgában csak az országgyűlés feloszlata után fog határozni. Elhatározásáról nyílt levélben fogja értesíteni temesvári választóit.

Gál Sándor és a királyi kézirat.

Gál Sándor egy képviselőnek, aki azt kérdezte tőle, hogy el fog-e mentni a feloszlást elrendelő királyi kézirat felolvasására, a következőket mondta.

— A magam részéről még nem foglalkoztam ezzel a kérdéssel. Nem tudom, hogy elmegyek-e. Azt hiszem e felett még a Kossuth pártban sem történt még intézkedés.

— Lesznek-e interpellációk a hétfői ülésen?

— Hétfő nem lévén interpellációs e szerint nem lesznek interpellációk. Hódy Gyula kért tőlem engedélyt sürgős ügyben interpellációjának előterjesztésére és ezt meg is adtam neki.

Milyen a kormány reménye.

A Zeit azt írja, hogy a Héderváry kormány most már sokkal sötétebb színen látja a jövőt mint kezdetben. A választások ha a kormányra kedvezőek is tesznek mégis 180 tagu ellenzékbe fog kerülni. Hogy ez mit jelent az új házszabályok szerint, mely tudvalevőleg az ellenzéknek fölülte kedvező, fölösleges magyarázni.

Előkészületek a főispáni beiktatásra.

Holnap, szombaton délután három órakor, Nagyvárad város törvényhatóságának rendkívüli közgyűlésén iktatják be Hlatky Endrét Nagyvárad város főispáni székébe. A beiktatás a szokásos ünnepek között megy végbe.

A város tisztikarából és a törvényhatóság több előkelő tagjából alakított rendező-bizottság serényen buzgálkodik, hogy minél imponzánsabbá tegye a főispán beiktatását.

A rendező-bizottság tegnap tartott értekezletén újból megbeszélték az ünnepély részleteit.

A beiktató rendkívüli közgyűlés lefolyása a következő lesz:

A közgyűlést Rimlet Károly polgármester vezeti s a megnyitás után bemutatja a miniszter leiratát Hlatky Endre főispáni kinevezéséről s indítványozza, hogy küldöttség hívja meg a főispánt a közgyűlésbe.

A főispán ezután leteszi az esküt, amelynek elhangzása után Bordé Ferenc főjegyző üdvözlöi a főispánt a törvényhatóság és a tisztikar nevében.

Hlatky Endre főispán erre megtartja székfoglaló beszédét.

Az üdvözlés beszédét, a törvényhatóság nevében Rádó Ödön törvényhatósági bizottsági tag tartja.

Felszólal továbbá az ellenzék részéről dr. Stokker József törvényhatósági bizottsági tag. Ezzel a beiktató közgyűlés véget ér.

A beiktatáson a törvényhatóság tagjain kívül résztvesznek:

Biharvármegye képviselőházában Miskolczi Ferenc vezetésével Keszthelyi Zoltán te-

jegyző, dr Wallner Odón t. főügyész, Werner Kálmán ár. elnök, Móricz Ernő t. főorvos Nagy Márton főszolgabíró, dr Márkus László, Pallay Lajos, és dr Orley György törv. hat. biz. tagok, Fetszer Antal felszentelt püspök, Dr Karácsonyi János prépost kanonok, káptalan képvis. Mangra Vazul gör. kel. püspöki helynök. Dr Laurán Agoston nagy prépost, a gör. kath. püspök és káptalan képviselő. Csák Mátó ev. ref. egyház képviselő. Materny Imre és Holbauer Pál az ág. ev. hitközség. képviselő. Ullmann Sándor és Fuchs Mór főrabai orth. izr. hitközség képviselő. Dr Vas Bertalan tan. ker. főigazgató. Novotny S. Alfonz igazgató prem. rend. képviselő. dr Gedeon Alajos igazgató kir. főreáliskola képviselő. Báró Szentkeresztly Zsigmond kir. tábla elnök. Medvigy Mihály kir. tábla tanács elnök. Sztaniszlavszky Adolf kir. főügyész. Kurovsky Ferenc kir. főügyész helyettes. Bary József kir. törvényszéki elnök. Dr Csulyok Béla táblabíró és Nizsalovszky Endre törvényszéki bír. Vejáczy Gyula kir. ítélő táblai bír. Baróthy Pál kir. ügyész. Papp Miklós kir. pénzügyigazgató. Vasady Lajos kir. tanfelügyelő. Siket Traján posta és táv. igazgató. Petrás István forgalmi főnök és Butyka Lajos állomás főnök államvasutak képviselő. Máj Sándor kir. főmérnök. Papp Elemér kir. kultur főmérnök. Kolosy Béla kir. erdőfelügyelő. Tapfer Márton kir. felmérési felügyelő. Dr Bozóky Alajos kir. jogakadémiai Huzella Gyula és Sarkadi Lajos dr. a kereskedelmi és iparkamara képviselő. Óváry Lajos az ipartestület képviselő.

A Beiktatás után mindjárt következik a küldöttségek fogadtatása.

A tisztikart a bizottsági teremben fogadja a főispán, míg a többi küldöttségek a főispán hivatalos szobájában tisztelegnek.

A tisztelgők a következő sorrendben vonulnak a főispán elé:

A városi tisztikar, vezeti Rimler Károly. Biharvármegye közönsége, vezeti dr Miskolczy Ferenc főispán. A r. kath. egyház, vezeti dr Vuicsics Gyula. Gör. kath. egyház, vezeti Gencz János, esperes. A ref. egy. község, vezeti Csák Mátó. Ev. egyház község, vezeti Materny Imre. Az orth. izr. hitközség, vezeti Fuchs Mór. Az izr. hitközség, vezeti dr Kecskeméi Lipót. Katonai állomás parancsnokság, Premontrai rend és főgimnázium, vezeti Novotny S. Alfonz. M. kir. állami főreáliskola, vezeti dr Gedeon Alajos. A m. kir. csendőr altiszti iskola tanári kara és csendőr szárnyparancsnokság, vezeti Váradi Ede ovezredes. Kir. ügyészség, vezeti dr Baróthy Pál. Kir. pénzügyigazgatóság és kataszteri felmérési felügyelőség, vezeti Papp Miklós min. tanácsos. Kir. tanfelügyelőség, vezeti Vasady Lajos. Kir. posta és távirda igazgatóság, vezeti Siket Traján posta és távirda igazgató. M. kir. államvasutak, vezeti Petrás István forgalmi főnök. M. kir. államépítészeti hivatal, vezeti Nagy Sándor. M. kir. kulturmérnöki hivatal, vezeti Papp Elemér. Kir. erdőfelügyelőség, vezeti Kolosy Béla. Kereskedelmi és Iparkamara, vezeti Huzella Gyula. Ipartestület, vezeti Óváry Lajos. 1848-49-ik honvéd egylet, vezeti Ámént Béla. Orth. izr. iskolák tantestülete, vezeti Gábel Jakab. Községi polgári fi- és leányiskola, vezeti Feliczidesz Lajos. Nllami elemi iskolák tantestülete, vezeti Tóth Imre igazgató. Biharvármegyei és nagyváradai nőegylet, vezeti báró Gerliczy Félixné elnök. Kereskedelmi Csarnok, vezeti dr Hovány Géza. Biharvármegyei orvos, gyógyszerész és természet tudományi egylet, vezeti dr Konrád Márk elnök. Biharvármegyei kórház igazgatósága, vezeti dr Fráter Imrei igazgató főorvos. Az állatorvosi kar, vezet, Knta Jenő áll. főállatorvos. Izr. szent egylet, vezeti Schwartz Antal elnök. Városi vasut r-t vezeti Szmazsenka. Magyar kir. jogakadémia ifjusága, vezeti Pátóh Sándor, ifjusági elnök.

A küldöttségek beosztásával dr Cserenyés Béla th. tanácsnok bizatott meg.

A vendégek fogadását a fiatalabb tisztviselők teljesítik.

A társas vacsora a Fekete Sas nagy termében lesz. Eddig már 300 nál többen jelentkeztek.

A banketten hat hivatalos tószat lesz.

Felhívás előfizetésre.

Április elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Politikai lap vagyunk s mindennap rajta tarjuk kezünket a politikai világ úterén, mely ritkán vert olyan hevesen, mint ver éppen napjainkban. E válságos időben, amikor annyifelé megmozognak az elvek, a mi utunk marad a régi, az egyenes és biztos út, melynek kettős mértföldmutatója a keresztény igazságok és a magyarság.

Krisztusi hitében és magyarságunkban egyaránt erős Magyarországot kívánunk, azért dolgozunk, ez a mi ideálunk, mely felülemelkedik politika hullámain s biztos utmutatónk minden időben.

Ebben a munkában áldozatkész társakat kapott a szerkesztőség a Szent László-nyomda két új, fiatal bérlőjében, Erdélyi Sándorban és Kremlicza Lajosban. Mind a ketten sem fáradtság, sem áldozatot nem kimélnék, csak hogy lapunk nyomdáját minél magasabb színre emeljék. A nyomdát új betűkkel és díszítésekkel a mai legkényesebb igényeknek is megfelelőleg szerelték fel s villamos erőhajtásra rendezték be, úgy hogy a nyomda most nyomtatványai izlésességére és olcsóságára nézve nemcsak a helybeli, hanem a fővárosi nyomdákkal is felveszi a versenyt. Lapunk előállításá körül is teljes igyekezetükkel buzgólnak s csak a közönség hathatós támogatásától függ, hogy lapunk minél nagyobb és gazdagabb tartalommal jelenhessen meg.

Aki április 1-től legalább félévre már most előfizet lapunkra, ápr. 1-ig a lapot ingyen kapja.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre 16 kor
Negyedévre 4 ..

Helyben házhoz hordva:

Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 24 kor.
Negyed évre 6 ..

A „TISZÁNTUL”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

Jogakadémiánk üdvözlöte az új kultuszminiszterhez.

A nagyváradai kir. kath. jogakadémia tanári kara Zichy János gróf vallás és közoktatásügyi miniszter kinevezése alkalmával a következő felirattal üdvözölte:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Hazánk keleti részében Szent László városában, a hazafiasságnak és a vallásosságának egyik évszázados őrtállója, a kir. kath. jogakadémia mélyszégyes örömmel értesült, hogy ő császári és apostoli kir. Felsége nem-

zetünk vallás- és kultur-ügyeinek legfőbb irányításával Nagyméltóságodat méltóztatott legkegyelmesebben megbízni.

Hódoló tisztelettel üdvözöljük Nagyméltóságodat a vallás- és kultur-ügyek élén, mert Nagyméltóságodnak szíve, lelke színmagyar és istenfélő.

A nyugati polgárosodás és művelődés fényes tanubizonyossága szerint, ha kulturánk nem nyugszik a kereszténység és a hazafiasság oszlopán, akkor az agyaglábú kolosszus csak kultur-kártyavár, de nem kulturbástya.

Arany igazság, hogy a hazafalás, meg a vallásfalás még sohósem teremtett és tartott fent kerek e világon kulturát.

Nagyméltóságodnak közéleti működése ország-világ előtt beigazolta, hogy nemes lelkének hazájának és vallásának mély szeretete mily szépen összeférnek és egymást erősítik, ennél fogva Magyarországnak mindenik hazaszerető és vallásos gyermeke teljes, osztatlan bizalommal emelheti tekintetét Nagyméltóságodra, mint hivatott vezérévé.

Adja a mindenható Isten, hogy Nagyméltóságod a magyar kultúra templomát építhesse minél följebb, s habár műve a csillagokig nem is érhet föl, de kedves reményünk szerint Nagyméltóságodnak, a lelkes építőművészek neve a magyar kultúra égboltozatán ragyogni, mert meg vagyunk irva: „Akik igazságokra oktatnak sokakat tündökölni fognak, mint csillagok örökön-örökké.”

Nagyvárad, 1910. március 15.

Nagyméltóságodnak

hódoló tisztelettel
alázatos hívei:

A nagyváradai kir. kath. jogakadémia tanári kara nevében

Dr Sigmund Andor, Dr Bozóky Alajos,
a kar jegyzője. kir. tan igazgató.

Tájékoztató.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kör zárúnnepélye a püspöki palotában.

* **Kossuth halálának évfordulója.** Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmával Budapesen ma Istentisztelet lesz a ref. templomban. Holnap a Kossuth-párt hívei a párt helyiségben gyülekeznek és onnan vonulnak ki a temetőbe, ahol Hóderváry Lehel fog koszorút helyezni Kossuth Lajos sírjára.

* **Biharvármegyei közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatósága a tegnapi napon folytatta szerdán megkezdett tavaszi közgyűlését. A közgyűlésen minden tekintetben meglátszott az előző napi ünnepélyes installáció hatása. Az elnöki széket Keszthelyi Zoltán foglalta el, aki 6 órakor nyitotta meg az ülést, melyen Fetszer Antal felszentelt püspökön kívül csak egyenlány tisztviselő jelent meg. Bámulatos gyorsasággal intéztek el minden ügyet. Az állandó választmány javaslata szó nélkül ment keresztül minden tárgynál. A közgyűlés fél 2 órakor véget ért.

* **Oltáregyesületi szentgyakorlat.** Szerdán este kezdte meg a Nagyváradai Oltáregyesület a Szent László templomban P. Fiedler Lipót Jézus társasági atya, kiválóan praktikus egyházi szónok vezetése alatt a husvéti szentgyakorlatokat. Ma korán reggel elkezdő-

dik a gyóntatás. Ma és holnap még három-három szent beszéd lesz, d. e. 9, d. u. 3 és fél 6 órakor.

* **A választók névjegyzékének összeállítása** Nagyvárad Olasz városrész országgyűlési képviselő választók névjegyzékének kiigazításával megbízott küldöttségi elnök bejelentette, hogy nevezett városrészekre 1911. évre érvényes képviselő választók névjegyzékének a kiigazítását az összeíró küldöttség 1. évi március hó 18-án délután 3 órakor a város székház adóhivatali helyiségében megkezdte s a kiigazítást a munkát befejezéséig hivatalos órákban minden nap folytatni fogja. Erről Nagyvárad-Olasz város rész választó polgárait azzal értesitem, hogy az 1874. évi XXXIII. t. c. 36 §-a értelmében az összeíró küldöttség előtt a leendő jelzett idő alatt választói joguk igazolás végett személyesen megjelenhetnek. Nagyvárad, 1910 március hó 17. Rimler Károly, polgármester, mint a központi választmány elnöke.

* **A népfürdő létesítése.** A Nagyváradon létesítendő népfürdő terveit és költségvetését kiadták a városi főszámvevőnek, hogy a költségekre s a fedezetre nézve adjon véleményét. A főszámvevő a tervezetet nem tartja megfelelőnek, mert nagy s így a 80885 korona költségre nincs fedezet. Azt véli, hogy praktikusán redukálni kellene a tervet, hogy a város megbirja az építés költségét.

* **Az iparos ifjak márciusi ünnepélye.** A nagyvárad ipartestület ifjúságának önképző egylete 1. évi március hó 20-án, vasárnap délután fél 4 órakor, Körözs utca 1. szám alatt levő helyiségében a márciusi dicső napok emlékére hazafias ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Hymnus. Éneklő a közönség. 2. Megnyitó. Tartja: Szabados Pál róm. kath. tan. 4. Talpra magyar! Szavalja: Katta Sándor egyt. tag. 5. Magyar egyveleg. Előadják: hegedűn S. E. gordonkán W. E. 6. Szózat.

* **A 2-ik városi jéggyár ellen.** Nagyvárad város legutóbbi közgyűlésén a törvényhatóság felhatalmazta a városi tanácsot, hogy ha szükségét látja, a második jéggyárat is állítsa fel. A nagyvárad gőzmosóda vegytisztító és szikvizgyár, amelynek szintén van jéggyára, a 2-ik városi jéggyár felállítását veszélyesnek tartja a magán jéggyárakra, mert azokat tönkre tenné. Elégnek tartják, ha a város csak egy gyárat állít fel. Kéri, hogy a 2-ik jéggyár felállításának kérdése felett térjenek napirendre.

s **Tej tolvajok.** A lat. szer. káptalani uradalom micskei gazdaságának intézője jelentést tett a rendőrségen, hogy a tejkihordó kocsisok a rájuk bízott tejből általok ki nem deríthető módon ellopják. Erre akként jött rá intézőség, hogy egyes tejbásárlók értesítették, hogy hiába fordultak az uradalomhoz, hogy a rendes napi szükségleten felül tejet kapjanak s a midőn csak a kocsisnak szóltak mindig kaptak elegendő tejet. A rendőrség a feljelentés után a kocsisokat megfigyeltette s Bott György detektív tetten érte ezek egyikét Kerezsi Józsefet, a midőn az egyik vevőnek a rendes mennyiségén felül, még 2 liter tejet szállított és pedig akként, hogy a tejeskocsin levő 10 literes leolmozott bádóg kannából a plomba leszakítása után 2 liter tejet kivett s ebelyett a tejes edénybe vizet öntött. A rendőrség a tetten ért kocsist letartóztatta és ellene az eljárás lopás büntette miatt folyamatba tette. Kerezsi József kihallgatása alkalmával beismerte, hogy január óta hetenkint 2—3-szor megtette azt, hogy a tejes kannából kivett tejet, azt eladta s az árával az uradalomnak nem számolt a miáltal az uradalmat meglehetősen nagy összeg erejéig megkárosította.

* **Nincs víz a kórházakban.** A biharmegyei kórházakban sok baj van a vízhiány miatt, különösen a magasabb ponton levő elme-kórház nem kap elég vizet a városi vízvezetékéből. Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző átiratban kereste meg a polgármestert, hogy a kórházaknál fennálló vízhiány megszüntetése és megfelelő víz biztosítása iránt intézkedjék s ennek eredményét a vármegyével mielőbb közölni sziveskedjék.

x **Hirdetmény:** A Polgári takarékpénztár r. t. u. kibocsátási részvényei az ideiglenes elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehetők.

x **Finom uri fehérenemű és minden uri divat és kalap ujdonság megérkezett**

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 17, 18, 19 és 20-án a következő érdekes mozgóképek ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Herdóóli-hordóra. 2. Mózes születése. 3. Regatta verseny. 4. Eiffel torony megmászása. 5. Medvevadász a Pyrænei hegyek. 6. Szerelemi csalódások. 7. Gyáva Pali. 8. Játékos büne. — *Belépti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor — Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák *jelző csengő, telefon* berendezéseit, *uradalmak, gazdaságok s szeszgyárak* részére saját üzemű *dinamó* berendezéseket, villámhárítókát. — Raktáron tartok *villamos motorokat*, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — *Telefon 550.*

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletet cipő és fehérenemű cikkeken **REICHARD ÁRUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatcikkék kaphatók.

Halál egy pofon miatt.

Végzetes kimenetelű összeszólalkozás történt tegnapelőtt délután Biharpüspökiben két odaváló parasztleány között. Az egyik legény agyonütötte a másikat azért, mert az őt összeszólalkozás folytán pofonütötte. Az esetről különben következő tudósításunk szól:

Tegnapelőtt délután volt a lakodalma Biharpüspökiben Zombori Imre odaváló parasztleánynek egy szintén odaváló parasztleánnyal. A vendégül meghívott legények az udvarban, a lakodalmas ház előtt gyülekeztek és vidáman beszélgettek egyről-másról. Közben Iván János félrehívta Vagyon Lajost és az udvar egy távolabb részébe vezette. Megjegyzendő, hogy Iván és Vagyon már régebben haragosak voltak egymással és már több ízben történt közöttük összeszólalkozás.

A ház előtt álló legények észrevették két társuk távozását és már előre tudták, hogy Iván pofon fogja vágni Vagyon, mert már régen ígérgette ezt és beszélt is sokak előtt a faluban.

Csakugyan úgy is történt, Iván pofonvágta Vagyon, mire a legények gunyos hatóban törtek ki.

Vagyon Lajost nagyon felbőzítette a pofon a legények gunyos kacagása és biztatásai szintén ingerelték.

Bosszút lihegve rohan a tüle nem messze

levő kecskelábhöz és annak egyik lábát letörve bösz dühvel rontott Ivánra és azt teljes erejéből fejbevágta.

Iván nem esett össze a nagy ütéstől, sőt még a legényekhez is vissza tudott menni, de beszélni nem tudott. Nyelvét nem tudta mozgatni. Közben mind sápadtabb lett, miért is a legényt hazavitték lakására és orvost hívtak hozzá. Az azonban már csak a közeli halált konstatálhatta, ami meg is történt, mert a legény pár órával utóbb meghalt.

Az esetről értesítették a nagyvárad kir. ügyészéget, amely tegnap a helyszíni szemle megtartására Hermann Aladár vizsgálóbíró küldte ki.

A helyszíni tárgyaláson megállapították, hogy Iván János halálát erős ütés következtében beállott vértolulás okozta.

Vagyon Lajost tegnap beszállították az ügyészégre.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Vig özvegy.
Szombat: Szerencse malac.
Vasárnap este: Rip-rip.

Lili. Az örökség Heivé-operett került tegnap színpadra, a címszerepben Zsigmondy Annával. Ennek az operettnek a sikere a címszerepen fordul meg s ahogy Zsigmondy Anna tegnap Lilit bemutatta, az mindenkit teljesen kielégíthetett. Kellemes, szép éneke bájos és ügyes alakításának hatását csak emelte. Énekszámáival általános tetszést aratott. Igen jó partnere volt Plinchar hadnagy szerepében Kassay Dési, Hajnal, Sik s a többi szereplő is kifogástalanul oldotta meg feladatát.

Vig özvegy. Nagysikerű színházi estélyben lesz ma a közönségnek része. Ez az előre megjósolható siker méltán következik a színrehozott darabból, a »Vig özvegy«-ből és abból a kitűnő előadásból, melyben színrekerül. — A pompás címszerepben Zsigmondy Anna lép föl. Mihályi Ernő gyönyörű tenorja s a többi szereplők Pápai, Asszonyi, Gózon s egytől-egyig biztosítják a mai előadás fényét, szépségét.

Szerencse malac Mint régi, kedves operett ismerősünket fogadhatja a színházban a közönség a »Szerencse malac«-ot. E darab kellemes színházi esték egész sorát eleveníti fel. A pompás melódia s a kacagtató humoros jelenetek csak fokozhatják az érdeklődést. Zsigmondy Anna szereplése már magában is fényes sikert jósol.

IRODALOM.

Mindennapi lelki kenyér.

Krisztus testének és vérének gyakori vétele c. műnek második bővített kiadása. Irta Reviczky Aladár C. M. 250 oldal, nagy octáv. A Szent István-Társulat kiadása. Ára amatőr kötetben 1 K 60 fillér.

Reviczky a gyakori áldozás eszméjének élén, oly jeles művet ad kézikönyvül a gyakran áldozók kezébe, hogy még a legműveltebb is élvezettel olvashatja nagy gondolatokat és elhatározásokat váltva ki lelkének mélyéből.

Művét hatalmas motívumokkal kezdi: Kritikus vágya; a szentatyák és szentek nézete s lelkük kialakulása az Eucharistia következtében; a lelkek vágya; a történelem fanusága.

Ezután áttér tárgyának széles alapokon,

de rövid 2-4 oldalnyi cikkekre bontott kifejtésére, teljesen modern alapokon, pszichikai momentumokkal támogatva, széles perspektivákat nyújtva s számtalan gondolat kiváltására ösztökélve, mindenütt szociális érzékkel kezelje tárgyát.

Eddig pszichológiailag és theologiaiilag világítja meg a gyakorlati áldozást, majd át-megy az életre s a történelemre, melyekből kiszedi mindazt, mi olvasót megindítja. 60 oldalon 14 fejezetben szól a gyermekek s az ifjuság gyakori áldozásáról, s ezt alaposan kezeli. Gondoskodik eszközökről is, melyek használatával nagy eszméje könnyen kivihető.

A munka mindvégig érdekes, stílusa költői meggyőző ereje hatalmas. Orvendünk, hogy ily munkát ajánlatunk olvasóinkak s hogy X. Pius pápa intentioja ily jeles irodalmi termék terjesztésével közeledik a megvalósulás felé hazánkban.

TÁVIRATOK

Ferdinánd Törökországban.

Szófia, márc. 17. A királyi pár jövő vasárnap utazik el Konstantinápolyba. Kísérletükben lesz a miniszterelnök, a külügyminiszter és kereskedelmi miniszter. Ferdinánd király kedvezőtlen belső politikai viszonyok között megy utra, mert az ellenzék különösen a stambulovista párt ki akarja aknázni a ruszcsuki eseményeket. Tiltakozó népgyűlések lesznek, amelyeken az lesz a jelszó, hogy a Ruszosokban kiontott vér a konstantinápolyi királylátogatásnak áll.

Konstantinápoly, márc. 17. A szultán és volt vazallusa, a bolgár király között párt kiszállásakor nem a szultán, hanem a nagyvezér és a külügyminiszter fogja üdvözölni s az állomásról elfogja vinni a szultán sátorához, ahol a szultán megölelés nélkül csupán kézzorítással fogja Ferdinánd királyt fogadni, Eleonóra királynét pedig mély meghajtással és kézzorítással, de kézcsoók nélkül fogja üdvözölni. Az állomástól a szultán jachtjáig vezető rövid uton a szultán mellett Eleonóra királyné, a trónörökös mellett pedig Ferdinánd király fog ülni.

KÖZGAZDASÁG.

Kalotaszegi háziipari kiállítás városunkban.

Folyó évi március hó 20-tól vasárnaptól kezdve városunk közönségének alkalma lesz, hogy egy szokatlanul kedvez, intim és érdekes kiállításban találjon gyönyörködhető szórakozást, ami egyszerre mind hasznos tanulmányul is fog szolgálni. A Bánffybuynyad és Kolozsvár közt elterülő Kalotaszeg hegyvidéki községeinek szegénysorsu tiszta magyar lakossága évtizedek óta kézi iparüzéssel keresi meg kenyerét. A férfiak butorokat, különféle irodai és szalontárgyakat faragnak tömör keményfából a legtelkiismeretesebb gondossággal. Ezt a kézi foglalkozásukat valósággal a művészeti vitták, olyan csinos, tetszetős és gondosan elkészített minden egyes a kezük alól kikerülő tárgy. Amellett hamisítatlan tiszta magyar motívumos, amelyhez hasonló nemcsak Magyarországon, de a világ egyetlen helyén sem állítanak elő. Ezeknek az ipartermékeknek értéke-

sítésére Körösfőn iparpártoló szövetkezet alakult, amely a kész árukat az egyes iparüzőktől átveszi és azonnal kifizeti, hogy azok munkájukért a fentartásukhoz szükséges keresetükre ne legyenek kénytelenek addig várni, amíg vevő jelentkezik. Ez a szövetkezet most Budapesten központi telepet létesített és a fővárosban állandó háziipari kiállítást nyit meg a kalotaszegi kézi ipartermékekből. Elhatározta azt is, hogy az ország jelentéknyebb vidéki városában, így Nagyváradon is vándor-kiállítást rendez. Ezekben a kiállításokon nemcsak a körösfői szövetkezet háziipari cikkei, hanem a kalotaszegi nők bámulatosan szép kézi hímzései, a híres »kalotaszegi varratások« is szerepelni fognak. A tőzsgyökres magyar, kéziipart üző lakosság megélhetését fogja előmozdítani mindenki, aki a hazai ipar eminens pártolójával ezt a kiállítást, melyet díjtalanul tekinthetnek meg, meglátogatja és a tetszetős, hasznos és meglepően olcsó művészi tárgyakból vásárol. A kiállítást a budapesti telep igazgatója, Bokor Lőrre fogja vezetni. A kiállítás védnökei: dr. Miskolcay Ferenc főispán, Rimler Károly polgármester, Geis Ármán rendőrfőkapitány. A kiállítás megtekinthető a nagyváradai megyeház nagytermében naponként délelőtt 9-1-ig, délután 3-7-ig. Megnyitók f. hó 20-án vasárnap, bezárul f. hó 28-án, hétfőn este. Hivatalos megnyitás folyó hó 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor. Belpó díj nincs.

Budapesti tőzsdetuóbitások.

A gabonatőzsede határidői.

Budapest, márc. 17.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza apr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri júl.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Oszták hitelbank részvény	634.—
Oszták magyar államvasuti részvény	738.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Oszták-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1910. márc. 17.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavon földteherment. kötvény	95.50
Oszták járadék papírban	186.—
Oszták járadék ezüstben	145.—
Oszták járadék aranyban	97.25
Oszták koron járék	99.—
1860. oszt. állam rsjegyek	116.50
Oszták magyar bank részvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Oszták hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. —

(Folytatás.)

17

— Akkor hát maguk nem hallotta semmit arról a gazemberről, aki beszédekert tart ott minden éjnek idején, hogy kiűritse azon embereknek a zsebeit, akik oda járnak őt meghallgatni.

— Semmit, gróf ur, felelé Gáspár; hozzá téve egy oldalpislantással társára, — azaz, hogy semmi határozottat. Mondták nekem, hogy egy idegen ténfereg a kunyhók körül, de mikor bizonyos lettem arról, hogy nem a vadászatra adta magát, többet nem is gondoltam a dologgal.

— Megismerné őt, ha látná? kérdé a gróf fürkésző tekintettel.

— Ha a gróf ur parancsolja, ig n.

— És ön Contoi?

— Meg fogom ismerni, merem mondan, ha Gáspár megismeri őt, — felelé a vastag ember. Amir csak a gróf ur kíván, legyen az lehetséges vagy lehetetlen, rajta leszek, hogy megtegyem.

— Azt hiszem, megbizh tom magukban kettejükben, — folytatá a gróf. Most hát jó barátaim figyeljenek. Az az ember egy csúszsan megtermett ifju s ugy van öltözve, mint egy tisztességes kinézésű kereskedő, barna haját hajporozatlan viseli. Maguk nem téveszthetik őt el. Szuró szürke szeme, sápadt arcu és nagy szája van erős fehér fogakkal.

— Éppen ilyen a Coupe-téte! kiállított fel Contoi, egy szikrányi intelligencia sugározván ostoba arcáról.

Arnold gróf mosolygott.

— Maguk olyan jól ismerik őt, mint én, nem olyan ostobák, mint amilyennek lászanak. Se baj no! En elnézek sok mindent, ha parancsaim pontosan teljesítettek, és én, mint tapasztalhatták, jutalmat is adhatok jó francia aranyokban a rendkívüli munkáért, melyet a rendes órákon kívül végeznek. Őök jól tudják fogatni a füttykőst, mind a ketten, azt mondták nekem.

A dolgok most a Contoi szakába kezdtek vágni, s ő lett a szónok.

— Meglehetősen, gróf ur, — felelé — olyan könnyen a kezembe csusszan az, mint a kard a gróf uréba.

— Akkor hát ez lesz a maguk teendője! Álljanak lesbe arra a Coupe-téte gazemberre, ahol csak fel aláhatják, minél mélyebben az erdőben, annál jobb. Nás pángolják el amugy isten igazába tetőtől talpig, mig könyörögni — mig ordítani nem fog — mig végkép megszűnik nyöszörögni! Ha meggyőződtek arról, hogy már nem mozoghat, ott helyben hagyhatják. Nem fognak semmi bajba keveredni. Mi dolga lehet neki az én erdőmben. akár vadászik akár nem? Elég. Értik rendeletemet. Viktor majd ad maguknak egy vagy két pohár pálinkát. Most meheinek. Ne is hallassanak magukról semmit, mig dolgukban el nem jártak.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. B. J. A Merengés is. a Husvét is igen jól vannak megírva. A stílus gyakorlott tollforgatásra vall, de mind a két dolgozat inkább valami ájtatossági folyóiratba, mint napilapba illik. Próbálkozzék olyan témákkal, amelyek napilapba valók.

A szerkesztésért felelős
Dr. V. OSKICZ GYULA

Egyszeri használat meggyőz mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok legmondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

mindig egyenlő minőségben lesz előállítva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretvaszappan stb.) valamint KÓKUSZZSIR, CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb mennyiség vételénél is EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

Meghívó.

A Belvárosi Takarékszövetkezet 1910. évi március hó 31-én csütörtökön d. u. 4 órakor a Belvárosi Takarékpénztár helyiségében (Rákóczi-ut)

rendkívüli közgyűlést

tart. A közgyűlésre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja.

Nagyvárad, 1910. március 17-én.

Az igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság megválasztása.
2. A szövetkezet bármely tagja által a közgyűlést 5 nappal megelőzőleg írásban benyújtott indítványok tárgyalása.

Megjegyzés: Miután ez a közgyűlés most már másodízben hívatott egybe, alapszabály 25. §-a értelmében a megjelenendő üzletrészek s az általuk képviselendő üzletrészek számára való tekintet nélkül határozatképes leendő.

Aszódi Mihály kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én Sas palota Oláh hentesnél szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.	Aszódi trieszti kávé, tea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörkölőjébe.
Aszódinál Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásármegkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.	Téli idényre theát, rumot, balkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrástorták kaphatók.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörszobáit, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig leszállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt áron biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörszobákat és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butor raktáron van Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Butor tisztítást és szakszerű javításokat a legolcsóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról három millió koronára leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított 440 korona árban, részükre fentartatik. E vételárban már a bélyeg- és kiállítás díj belefoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos kamattal fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi március első napjáig gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó bélyegzés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények 450 korona árban lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alaptőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatkak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1910. január 30.

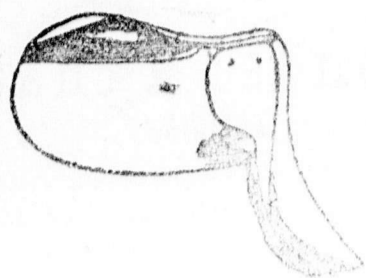
Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.

A Baross-utca 60. számú házban

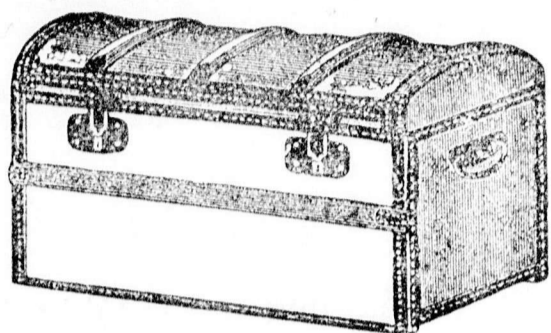
egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca 4. szám.

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermekekocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle
Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százalék **megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Száraz izzólámpa dbja 72 fillér, tehát 5 százalék kartell áron alul.
A J. anemű **izzólámpa különlegességek,** fényképező- és **zárlámpák,** ugyancsak **legolcsóbb áron** kaphatók.

Csillárok.

Izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos mozdulókat

1. tá. 1órától 12 óráig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Főszerező telefonja 55. sz.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

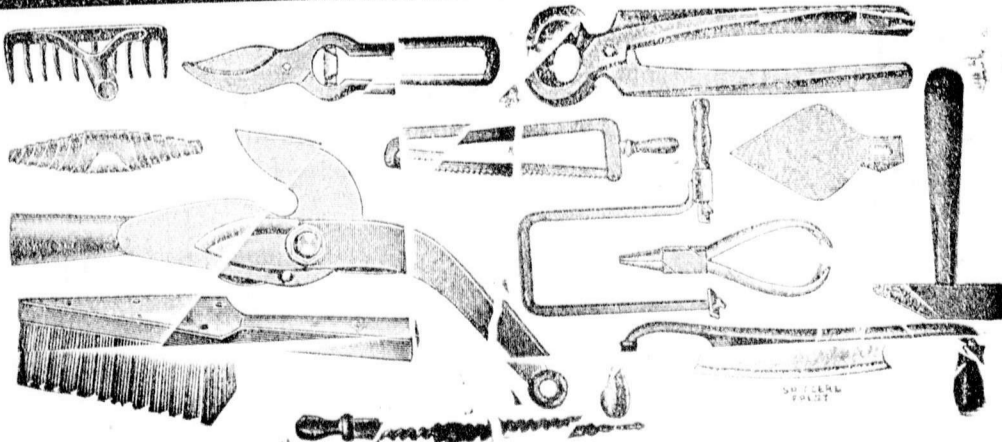
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is **nagy választékban** kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók
legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral
vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.